

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ، کمپیس

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

سمسٹر (1) (Semester -1)

History of Persian Literature in Iran-I

تاریخ ادبیات فارسی در ایران-1

Core Course-MAPR101CCT

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

اکائی-1 خصائص ادبیات فارسی در ایران قبل از اسلام، ہنما منشی دور، ادبیات فارسی در دورہ ہنما منشیان، ساسانیان، بعد از اسلام، دورہ نشاۃ ثانیہ (طاصرہ و صفاریہ دور)۔

شعرا: جس ظلمہ بادغیبی

اکائی-2 خصائص شعر و ادبیات دور آل سامان

سامانی دور: شعرا: رودکی سمرقندی، کسائی مروزی، ابوشکور بلخی، دقیقی طوسی
نثر نگار: محمد حریر طبری، ذکر یارازی، ابو معشر بلخی

اکائی-3 خصائص شعر و ادبیات فارسی در عهد غزنویہ و شعرا: منوچھری، عنصری، فرخی، عسجدی

اکائی-4 غزنوی دور: شعرا: فردوسی، شاہنامہ فردوسی، شاہنامہ نویسی در ادبیات فارسی

اکائی-5 غزنوی دور: نثر نگار و آثار منثور: قابوس بن وشمگیر، شیخ ابوعلی سینا، ابوالفضل بیہقی

کتابچہای درسی و سفارشی:

1- تاریخ ادبیات ایران- از رضا زاده شفق

2- تاریخ ادبیات ایران- مترجمہ مبارزالدین رفعت، دہلی

3- تاریخ ادبیات در ایران، ذبیح اللہ صفا (تمام جلد) تھران

4- شعر العجم، شلی تممانی، (جلد اول تا پنجم)، اعظم گڑھ

5- Literary History of Persia, E.G. Brown, (Volume I to V)

6- نقد ادبی، عبدالحسین زرین کوب (جلد اول و دوم) تھران

7- سخن و سخنوران، بدیع الزمان فروزانفر، تھران

8- فردوسی در شاہنامہ، حبیب یغمائی، تھران

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ کیمپس

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

سمسٹر (۱) Semester.1

تشریح فارسی کلاسیک (متون اخلاقی) Classical Persian Prose (Ethical Writings)

Core Course: MAPR102CCT

نشانہ کی تقسیم: کل نشانہ ۱۰۰ : Internal Assessment : ۳۰ نشانہ

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰ نشانہ (جس میں ۵۰ نشانہ متن کے مطالعے پر مبنی ہیں اور ۲۰ نشانہ تنقیدی مطالعے کے لیے مختص ہیں)

نوشتہ ہائی ادبی:

اکائی-۱ چھار مقالہ: مقالہ اول و چھار حکایتی از ابتدا

اکائی-۲ سیاست نامہ: فصل سوم۔ اندر مظالم ، پادشاہ و عدل و سیرت نیکو و زیدین (اور پہلی دو حکایات)

فصل چھارم۔ در اعمال و پر سیدن احوال و زیران و دبیران (ایک پہلی حکایت)

نوشتہ ہائی تاریخی:

اکائی-۳ (الف) تاریخ بیہفتی: داستان سبکدھن و آہو بچہ و مادر او، داستان خلیفہ ہارون رشید و دوزا احمد

نوشتہ ہائی اخلاقی:

(ب) قابو سنامہ: باب پنجم: در شناختن حق مادر و پدر

باب ہشتم: در یاد کردن پندہائی نوشمین روان

اکائی-۴: گلستان سعدی: باب ہشتم: در آداب صحبت (سی حکمت از ابتدا)

اکائی-۵ (الف) اخلاق محسنی: باب پنجم۔ در صبر

باب ہشتم۔ در توکل

باب دہم۔ در ادب

(ب) انوار سہیلی: باب دوم در سزایا فتن بدکاران و عاقبت ایشان (اور پہلی دو حکایات)

نصاب میں شامل کتابوں اور مصنفوں سے متعلق سوالات کیے جائیں گے۔

کتابهای درسی و سفارشی:

۱- چهار مقاله نظامی عروضی سمرقندی

۲- سیاستنامه، نظام الملک طوسی

۳- تاریخ بیهقی، ابوالفضل بیهقی

۴- قابوسنامه، قابوس و تمکیر

۵- گلستان، سعدی، شیرازی

۶- اخلاق محسنی، ملا حسین واعظ کاشفی

۷- انوار سھیلی، ملا حسین واعظ کاشفی

کتابهای سفارشی

۱- تاریخ ادبیات ایران، رضا زاده شفق

۲- تاریخ ادبیات ایران، ذبیح اللہ صفا

۳- تشریح، وزارت فرهنگ هند و ایران

۴- درھائے عجم، دکتر عزیز بانو

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ، کمپس

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

سمسٹر (۱) Semester.1

Classical Persian Poetry -1

شعر فارسی کلاسیک -۱

Core Course- MAPR103CCT

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰ نشانات (جس میں ۵۰ نشانات متن کے مطالعے پر مبنی ہیں اور ۲۰ نشانات تنقیدی مطالعے کے لیے مختص ہیں)

معرفی صنف قصیدہ، غزل و رباعی و خصائص آن

اکائی-۱

قصائد: رودگی: ۱- بوی جوی مولیاں آید حمی

۲- شاہ دی باسیاہ چشمان شاد

عنصری: در مدح سلطان محمود۔ باد نوروزی حمی در بوستان بنگر شود

سلمان سعد مسعود: نالہ از زندان

قصیدہ مدائن۔ ہاں ای دل عبرت بین از دیدہ عبرت کن ہاں

اکائی-۲ قصائد: خاقانی:

در حقیقت شاعری۔ ای برادر بشنود رمزی ز شعری و شاعری

انوری:

در مدح قزل ارسلان۔ شرم غم تولدت شادی۔ بجان دھد

ظہیر فاریابی:

۱- نہ شرط عشق بود کز بلا پرھیزند

اکائی-۳ غزلیات: سعدی:

۲- ای کہ گفتی هیچ شکل چون فراق یار نیست

۳- عشق ورزیدم و عقلم

۴- گر گویمت کہ سروی سرو این چنین نباشد

۱- دوش وقت سحر از غصہ نجاتم دادند

اکائی-۴ غزلیات: حافظ:

۲- اگر آن ترک شیرازی بدست آرد دل مارا

- ۳- آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند
- ۴- خوشتر ز عیش و صحبت باغ و بچار چیست

- اکائی-۵ رباعیات: عمر خیام: ۱- در چشم محققان چه زیبا و چه زشت
- ۲- دل سر حیات اگر کماهی دانست
- ۳- ای چراغ فلک خرابی از کینه؟ تست
- ۴- بر خیز بتایار بصر دل ما
- جای: ۱- نه در مسجد گزار ندم که رندی
- ۲- ای دل طلب کمال در مد رسه چند
- سرمد: ۱- آنکس که ترا نام جهان بینی داد
- ۲- دل شاد مشوز دهر هرگز

کتابهای درسی و سفارشی:

- ۱- کلیات سعدی
- ۲- دیوان حافظ
- ۳- رباعیات خیام
- ۴- رباعیات جامی
- ۵- رباعیات سرمد
- ۶- احوال و اشعار رودکی
- ۷- ادبیات فارسی کهن، ایران کلپیر هاؤس
- ۸- شعر العجم، شلی نعمانی (جلد اول تا پنجم)
- ۹- تاریخ ادبیات ایران، مبارزالدین رفعت

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ، کمپیس

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

سمسٹر (۱) Semester.1

Persian Language Learning

آموزش زبان فارسی

Core Course -MAPR104CCT

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰ Internal Assessment: ۳۰ نشانات سمسٹرواری امتحانات: ۷۰ نشانات

اکائی-۱ دستور زبان فارسی

از کتاب درس فارسی (بخش اول و دوم)۔ (درس چہارم تا درس دوازدهم)

اکائی-۲ دستور زبان فارسی

از کتاب درس فارسی (درس سیزدهم تا درس بیست و یکم)

اکائی-۳ ترجمہ: (از فارسی بہ اردو / انگریزی)

از کتاب درس فارسی (بخش سوم)

اکائی-۴ ترجمہ: (از انگریزی / اردو بہ فارسی)

از کتاب درس فارسی (پنج درس از بخش چہارم)

اکائی-۵ نامہ نویسی: نامہ های شخصی: نامہ ای بنام دوست، بنام پدر، بنام مادر

نامہ های اداری: نامہ ای بنام استاد، بنام رئیس دانشگاه

مقالہ نویسی: عمومی: شرح حال خود، گزارش از شہر خود، دانشگاه ما

در بارہ شخصیت ادبی: فردوسی، حافظ، شاعر پسندیدہ

کتابجای درسی و سفارشی:

۱- درس فارسی، دکتر تقی پور نامداریان

۲- دستور زبان فارسی، دکتر پرویز ناتل خانلری

۳- دستور زبان فارسی، مترجمہ ڈاکٹر نگس جھان، دہلی

۴- آموزش زبان فارسی، دکتر محمدی ضرغامیان (جلد اول تا سوم)

۵- آموزش زبان فارسی، ید اللہ شمہ، (جلد اول تا چہارم)

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ کیمپس

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

Semester.2 سمسٹر (۲)

Classical Prose (Sufistic Writings)

نثر فارسی کلاسیک (متون صوفیانہ)

Core Course-MAPR202CCT

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

اکائی-۱ معرفنی تصوف و سلاسل صوفیانہ: سلسلہ قادریہ، چشتیہ، نقشبندیہ، سحروردیہ، شطاریہ

اکائی-۲ کشف المحجوب: باب التصوف

باب اثبات العلم

اسرار التوحید: سہ حکایت

اکائی-۳ کیمیائے سعادت: در حقوق مسلمانان و خویشان پیدا کردن، حقیقت توکل درجات توکل

اکائی-۴ نوشته های صوفیانہ در هند:

فوائد الفواد: آدینہ ہشتم ماہ شعبان سنہ سبع و سبعمئة

آدینہ پانزدہم ماہ شعبان سنہ المذکور

سیر الاولیا: در بیان نعت حضرت سید المرسلین

اکائی-۵ سکینۃ الاولیا: بیان فضیلت سلسلہ علیہ تقادریہ بر سایر سلاسل

مکتوبات صدی: شریعت و طریقت مکتوبات تہجدی منیری (یک مکتوب)

نصاب میں شامل کتابوں اور مصنفوں و مؤلفین پر تنقیدی سوالات کیے جائیں گے۔

کتابجای درسی:

۱۔ کشف المحجوب، ابو الحسن المحموی

۲۔ اسرار التوحید، ابو سعید ابو الخیر

۳۔ کیمیائے سعادت، امام غزالی

۴۔ فوائد القواد، امیر حسن سجزی

۵۔ سیر الاولیاء، امیر کرمانی

۶۔ سکینۃ الاولیاء، دار الشکوہ

۷۔ مکتوبات صدی، تیجی منیری

کتابچہای سفارشی

۱۔ نقشہای رنگ رنگ، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی

۲۔ شعر العجم، شلی نعمانی، (جلد پنجم)

۳۔ بزم صوفیہ، صباح الدین عبدالرحمان

۴۔ خواجگان چشت

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ، کیمپس

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

Semester.2 سمسٹر (۲)

Core Course-MAPR203CCT Classical Persian Poetry (II) شعر فارسی کلاسیک (II)

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

۱- اکائی- معرفتی مثنوی، ترجیح بند، ترکیب بند، مستزاد، قطعہ، ترانہ

انواع مثنوی: رزمیہ، ہز میہ، صوفیانہ

شاهنامہ فردوسی: کشتہ شدن سحراب از رستم

۲- اکائی- خسرو شیرین: خطاب خسرو بہ شیرین، پانچ دادن شیرین بہ خسرو

منطق الطیر: ہفت وادی، دیدن بہ بارگاہ سیمرخ

۳- اکائی- مثنوی معنوی مولانا روم: نامی نامہ، حکایت پقال و طوطی

بوستان سعدی: حکایتی از باب اول۔ در عدل تدبیر و رای و دین، پند دادن کسری پرویز را

۴- اکائی- دو بند: انتخاب از ہفت بند محتشم کاشانی

۱- بر خوان غم ۲- ترسم جزای

۵- اکائی- قطعات ابن میمن: ۱- اگر دو گاو ۲- دو قرص نان

۳- شاعری نیست ۴- دشمن خرد را

قطعات قانی

مکتبہ جای درسی و سفارشی

۱- شاهنامہ فردوسی

- ۲- خسرو شیرین، نظامی گنجوی
- ۳- منطق الطیر، عطار نیشاپوری
- ۴- مثنوی معنوی، مولانا روم
- ۵- بوستان، سعدی شیرازی
- ۶- مولوی نامه، بدیع الزمان فروزانفر
- ۷- تاریخ ادبیات ایران، رضا زاده شفق، ایران
- ۸- شعر العجم، شبلی نعمانی
- ۹- تشبیهات رومی، عبدالحکیم خلیفه

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ کمپس

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

Semester-2 سمسٹر (۲)

Genre & figures of Persian Poetry

اصناف و آرایہ های شعر فارسی

Discipline Specific: MAPR201DST

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

۱۔ اکائی۔ علم عروض: بیت، وزن شعر، عروض، سبب، وتد، بحر، ارکان بحر، ردیف، قافیہ، مصراع، مطلع، تخلص، مقطع

۲۔ اکائی۔ علم عروض: بحر متقارب، مثنیٰ، سالم، بحر هزج مثنیٰ سالم، بحر رجز مثنیٰ سالم، بحر رمل مثنیٰ سالم، تقطیع شعر، قواعد تقطیع

۳۔ اکائی۔ علم بیان: تشبیب، استعارہ، مجاز، کنایہ

۴۔ اکائی۔ علم بدیع: صنایع لفظی: صنعت تبحین، صنعت سجع، اشتقاق، رد العجز علی الصدر، قلب، عکس، سیاقہ الاعداد، تکرار با کریم، مقفع، موصل

۵۔ اکائی۔ علم بدیع: صنایع معنوی: مراد؟ النظر، تلخیص، تضاد، ایهام، لف و نشر، حسن تعلیل، مبالغہ، تضمین، تنسیق الصفات، جمع، تفریق و تقسیم

کتابچای درسی و سفارشی:

۱۔ المعجم از شمس قیس رازی

۲۔ عروض و قافیہ از سیر و ششمیا

۳۔ علم عروض از قاری سید کلیم اللہ حسینی

۴- سراج البلاغت از قاری سید کلیم الله حسینی

۵-؟ رایه های ادبی (قاللهای شعر، بیان و بدیع) از رشته ادبیات و علوم انسانی، جمهوری اسلامی ایران

۶- تحول شعر فارسی از زین العابدین مومنین

۷- درس بلاغت از شمس الرحمان فاروقی

۸- آهنگ و عروض از کمال احمد صدیقی

۹- بحر الفصاحت، از نجم الغنی

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ، کمپیس

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

Semester.3

سمسٹر (۳)

Core Course:MAPR301CCT

Persian Linguistics

زبان شناسی فارسی

Internal Assessment: ۳۰ نشانات سمسٹرواری امتحانات: ۷۰

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

- اکائی-۱ زبان، اختراع زبان، گفتار، دستگاہ گفتار
- اکائی-۲ واحد گفتار، واک، ردہ بندی، واکھا، مصوت و صامت
- اکائی-۳ انواع زبان، خانوادہ ہند و اروپائی، شجرہ زبانہا، زبانہای ایران باستان، مادی، پارسی، اوستائی، زبانہای میانہ، پھلو انیک، پارسیک، پہلوی، فارسی جدید، ساختار از زبان فارسی قدیم، ساختار پھلوی، ساختار فارسی جدید
- اکائی-۴ تحولات زبان فارسی (از قدیم تا جدید)، تحول واکھا، تحول صرفی و نحوی، تحول الفاظ و معنی، تحول در واک مصوت، تحول در واک صامت
- اکائی-۵ دورہ سی گانی تحول و تکامل فارسی دری، دورہ رشد و تلوین، دورہ فارسی دری، دورہ تحویل اخیر

کتابچہای درسی و سفارشی

۱- تاریخ زبان فارسی، دکتر پرویز ناتل خانلری (جلد اول و دوم)، تھران

۲- سبک شناسی، بھار مشمدی، تھران

۳- فارسی کی قدیم و جدید لسانیات، ڈاکٹر عزیز بانو، حیدرآباد

۴- اردو پر فارسی کے لسانی اثرات، ڈاکٹر عصمت جاوید، اورنگ آباد

۵- لسانیات کیا ہے، ڈیوڈ کرسٹل، مترجمہ نصیر احمد خان، نئی دھلی

۶- اردو لسانیات، نصیر احمد خان، نئی دھلی

Khanleri's A History of Persian Language, Trans. N.H. Ansari, Vol I -۸

& II, Idara-e Adabiyat-e Delhi, 1979

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، (لکھنؤ کمپس)

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

سمسٹر - (۳) Semester- (3)

Indo- Persian Literature-Prose Text (نوشتہ ہای تاریخی)

Core Course: MAPR302CCT

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: 100 Internal Assessment (30) نشانات، سمسٹر واری امتحانات: (70)

معرفی تاریخ نویسی درہند

اکائی-۱ تاج المآثر : صفت قلعه

طبقات ناصری : سلطان معزالدین محمد بن سام غوری (ابتدائی تین صفحات ۱۱۳-۱۱۶)

اکائی-۲ تاریخ فیروز شاہی : سلطان محمد تغلق شاہ (ابتدائی پانچ صفحات ۳۵۶-۳۶۰)

اکائی-۳ منتخب التواریخ : محمود بن ناصر الدین غزنوی (صفحہ ۹-۱۲ نقشہای رنگ رنگ)

اکائی-۴ توزک باری : (۱۳۲-۱۳۴ نقشہای رنگ رنگ)

توزک جہانگیری : جشن نوروز چہارم از جلوس ہمایوں

اکائی-۵ تاریخ فرشتہ : در بیان سلطان علاء الدین بہمن شاہ (ابتدائی دو صفحات)

گلزار آصفیہ : (تین صفحے)

کتابچہای درسی:

۱- طبقات ناصری، منہاج سراج حیدر جانی

۲- تاریخ فرشتہ ، ابوالقاسم فرشتہ

۳- منتخب التواریخ ، بدایونی

۴- تاریخ فیروز شاہی، ضیاء الدین برنی

۵- نقش ہای رنگ رنگ، آذرمی دوخت صفوی، علی گڑھ

۶- آئین اکبری، ابوالفضل علامی

۷- توزک باری

۸- توزک جہانگیری

مکتبہ بھائی سفارشی:

۱- ہندوستانی دور وسطیٰ کے مورخین۔ محب الحسن، دہلی

۲- بزم تیموریہ۔ صباح الدین عبدالرحمن

۳- تاریخ فرشتہ، اردو ترجمہ

۴- توذک جہانگیری، اردو ترجمہ

۵- توذک بابری، اردو ترجمہ

۶- تاریخ فیروز شاہی، اردو ترجمہ

۷- معتب التواریخ، اردو ترجمہ

۸- آئین اکبری، اردو ترجمہ

۹- Historians of Meddieval India.

۱۰- Historians of Meddieval India. Mohibul Hasan

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، (لکھنؤ کمپس)

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

سمسٹر - (۳) Semester- (3)

Indo Persian Literature Poetry شعر فارسی درہند

Core Course :MAPR303CCT

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: 100 Internal Assessment : (30) نشانات، سمسٹرواری امتحانات: (70)

اکائی-۱ امیر خسرو: ۲ غزل

۱- ضمیر مٹا دیا ہے کاشمیر کا شبنم سیریاں خواہی آمد

۲- دل زتن بردی و درجانی ہنوز

حسن دہلوی: ۲ غزل

۱- جانان ز نقد جان من پیوند جان با داترا

۲- ماقصہ نوشتیم بہ سلطان کہ رساند

اکائی-۲ فیضی ۱ غزل : ای ہم نفسان محفل ما

عرفی شیرازی: ۲ غزل

۱- بڑھتے لہم با سگرچہ کار مرا

۲- ہرگز مگو کہ کعبہ ز بختانہ خوشتر است

نظیری نیشاپوری: ۲ غزل

۱- حریف دردی و صافی نہ ای خطا بخت است

۲- از کف نمی دہد دل آسان ر بودہ را

اکائی-۳ طالب آملی: ۲ غزل

۱- زگریہ شام و سحر دیدہ چند در ماند

۲- بیا کہ مجمع خوبان دلربا بخت است

کلیم کاشانی: ۲ غزل

۱- پیری رسید و موسم طبع جوان گذشت

۲- زہند دیدہ بدور عشرت استان

اکائی-۴ صاحب تیریزی: ۲ غزل

۱- زخاں عنبر بین افزون و ز زلف یار می ترسم

۲- قدم برون منہ از آستان خانہ دل

عبدالقادر بیدل: ۲ غزل

۱- فریاد کہ در عالم تحقیق کسی نیست

۲- ترک آرزو کردم رنج ہستی آسان شد

اکائی-۵ غالب: ۲ غزل

۱- مژدہ صبح درین تیرہ شبانم دادند

۲- لرزہ دارد خطر از ہیبت ویرانہ ما

اقبال: ۲ نظم

۱- نعرہ زد عشق کہ خونین جگری پیدا شدہ

۲- محاورہ ما بین انسان و خدا (جہان را از یک آب و گل آفریدم)

نصاب میں شامل شعراء اور ان کے کلام پر تنقیدی سوالات کیے جائیں گے۔

کتابچہ ای درسی:

(۱) ادبیات فارسی ہند، کلچر ہاؤز اسلامی جمہوریہ ایران، دہلی نو

(۲) نقش ہای رنگ رنگ، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی

کتابچہ ای سفارشی:

۱- شعر العجم - شبلی نعمانی (جلد اول تا پنجم)

۲- بزم مملوکیہ - صباح الدین عبدالرحمن

۳- بزم تیموریہ - صباح الدین عبدالرحمن

۴- یادگار غالب - الطاف حسین حالی

۵- اقبال اور رومی

۶- پیام مشرق - علامہ اقبال

۷- مغل دربار کے ملک الشعراء

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، (لکھنؤ کیمپس)

شعبہ فارسی، ایم۔ اے۔ (فارسی)

سمسٹر - (۳) Semester- (3)

تاریخ ادبیات فارسی درہند و دکن History of Persian Literature produced in Decan

Discipline Specific: MAPR302DST

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: 100 Internal Assessment : (30) نشانات، سمسٹر واری امتحانات: (70)

اکائی-۱ ادبیات فارسی درہند: از آغاز تا قبل مغل

(۱) میر حسن دہلوی (۲) خسرو (۳) ضیاء الدین نخشی

مغلیہ: (دربار باری و ہمایونی) شعراء: ہمایون، بیرم خان

آثار منظور و نویسندگان: بابر، برنی، منہاج، عوفی، زین الدین، خواند میر، جوہر آفتابچی

اکائی-۲ عہد مغلیہ: (دربار اکبری) شعراء: ابوالفضل، عبدالرحیم خان خانان، فیضی، غزالی مشہدی،

ملک قلی، ظہوری نیشاپوری

نویسندگان: عبدالقادر بدایونی، ابوالفضل، عبدالرحیم خان خانان، حسین شاہ بنواز،

نظام الدین احمد نخشی

اکائی-۳ عہد مغلیہ: دربار جہانگیری تا..... شعراء: حکیم رکنا کاشی، نظیری نیشاپوری، طالب آملی، عمر فی، غنی کشمیری،

زیب النساء محضی، محمد جان قدسی، کلیم کاشانی، صائب تبریزی، عبدالقادر بیدل، سرمد شہید

آثار منظور و نویسندگان: مجد الف ثانی، عبدالحق محدث، مدرجہان، عبدالحمید لاہوری،

اورنگ زیب، داراشکوہ، چندر بھان برہمن

اکائی-۴ عہد بہمنیان: شعراء: عصامی، آذری اسفراہینی، نظیر طوسی، فیروز شاہ بہمنی

نویسندگان: سید محمد حسینی بندہ نواز، محمود گاو ان

عہد عادل شاہ شاہیان: شعراء: یوسف عادل شاہ، اسمعیل عادل شاہ، علی عادل شاہ

آثار منظور و نویسندگان: قاضی نور اللہ شوستری

اکائی-۵ عہد قطب شاہیان: شعراء: جمشید قلی قطب شاہ، محمد قلی قطب شاہ، محمد قطب شاہ، ملاد جہی، روح الامین میر محمد

مومن

آثار منظور و نویسندگان: میر محمد مومن، ابن خاتون، علی بن طیفور بسطامی، قاسم طلہی

آصف جایی: شعراء و آثار منتشر

مکتبہای درسی و سفارشی :

- (۱) بزم مملوکیہ - صباح الدین عبدالرحمن، اعظم گڑھ
- (۲) بزم تیموریہ - صباح الدین عبدالرحمن
- (۳) شعرا العجم - علامہ شبلی نعمانی، اعظم گڑھ
- (۴) ابوطالب کلیم - پروفیسر شریف النساء انصاری
- (۵) قطب شاہی دور کافارسی ادب - اختر حسن، حیدرآباد
- (۶) کلام الملوک - تذکرہ کلام فارسی شاہان دکن) حیدرآباد
- (۷) عصامی، فروسی ہند - دکتر عزیز بانو، حیدرآباد
- (۸) بہمنی سلاطین - بارون خان شیرانی، (مترجمہ) دہلی

شعبہ فارسی، ایم۔ اے (فارسی)

سمسٹر - (۴) Semester- (4)

Persian Literature in Deccan-Prose and Poetry

نظم و نثر فارسی در دکن

Core Course: MAPR401CCT

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: 100 Internal Assessment : (30) نشانات، سمسٹر واری امتحانات: (70)

اکائی-۱ نظم - عہد بہمنیان: عصامی: دو نظم (از فتوح السلاطین)

- ۱- مصاف کردن پختور او گویند با سلطان معز الدین بارسبیوم و کشتہ شدن ایشان
- ۲- صفت ملک ہندوستان متضمن مدحت سلطان علاء الدین خلجی و مدحت محمد شاہ بن تعلق

فیروز شاہ بہمنی: دو غزل

- ۱- کرشمہ جنبش آموزش است مہکان در ارزش را
- ۲- بدان منابہ زغم دہر بردلم تنگ است

اکائی-۲ عادل شاہیان: یوسف عادل شاہ: دو غزل

- ۱- تابار غم عشق کشد قافلہ مارا
- ۲- گرواری بہ درد دل ناتون من

قاضی نور اللہ شوستری: دو دعائیہ

- ۱- ازال روزی کہ شد ایجاد عالم
- ۲- الہی تازمین و آسمان است

نظم: قطب شاہیان: جمشید قطب شاہ: دو غزل

- ۱- بے لب لعل بتاں بادہ حرام است مرا
- ۲- شکم از دیدہ بہ بیند کہ چون می آید

محمد قلی قطب شاہ: دو غزل

- ۱- باشمع مگو گرمی دیوانہ خود را
- ۲- حرفی ز لب یار شنیدیم شنیدیم

اکائی-۳ نظم قطب شامیان: محمد قطب شاہ: دو غزل

- ۱- از التفات دلبر عالی مقام ما

۲۔ قرب یارم ز عشق و دولت اوست

ملا اسد اللہ وجہی: یک غزل، دو نظم

۱۔ عبث از من جدا کرد است دشمن باد شام را

۲۔ طوطیا نسیم ما شکر بخشا

۳۔ بادشاہ جہان، جہان پروردہ

آصف جاہیان: میر عثمان علی خاں: دو غزل

۱۔ ز خار گل تو ہمیشہ کشیدہ دامن باش

۲۔ من فراید حسن گل از چیدش

اکائی۔ ۴۔ نثر بہمنیان: جوامع الکلم ملفوظات بندہ نواز

مناظر الانشاء محمود گاو ان (در بارہ اصناف شعری)

اکائی۔ ۵۔ نثر عادشاہیان: سہ نثر ظہوری (دو صفحے)

نثر قطب شاہیان: تاریخ قطب شاہی (دو صفحے)

نثر آصف جاہی: گل رعنا (دو صفحے)

نصاب میں شامل شعر اور کتابوں پر تنقیدی سوالات کیے جائیں گے۔

کتابچہ ای درسی و سفارشی:

۱۔ فتوح السلاطین، عصامی

۲۔ عصامی فردوسی ہند، دکتر عزیز بانو

۳۔ کلام الملوک (تذکرہ و کلام بادشاہان دکن)

۴۔ قطب شاہی دور کافارسی ادب، اختر حسن

۵۔ انتخاب از کلام میر عثمان علی خان، دکتر علی محمد مؤذنی

۶۔ جوامع الکلم، حضرت بندہ نواز گیسو دراز

۷۔ مناظر الانشاء، محمود گاو ان

شعبہ فارسی، ایم اے، (فارسی)

سمسٹر - ۴ Semester-4

ادبیات فارسی جدید - نثر Modern Persian Literature-Prose

Core Course: MAPR402CCT

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

یونٹ ۱- تاریخ و خصائص نثر فارسی جدید در قرن بیستم میلادی و انقلاب مشروطہ تا انقلاب اسلامی ایران۔
آثار مشہور و نویسندگان نثر فارسی جدید؛ سیاحت نامہ ابراہیم بیگ، چرند پرند، مسالک المحسنین، من ہم گریہ کردہ ام
محمد حجازی، عباس خلیلی، علی دشتی، محمد علی جمال زاده، صادق ہدایت، بزرگ علوی، پرویز نائل خانلری، رشید یاسمی

یونٹ ۲- خودکشی۔ محمد حجازی

اولین روزی کہ بخاطر دارما۔ دکتر لطف علی صورتگر

نویسندگی۔ دکتر پرویز نائل خانلری

یونٹ ۳- خانہ پدری۔ سعید نفیسی

کباب غاز۔ سعید نفیسی

یونٹ ۴- اتوبوس شمیران (دو اقتباس) گل ترقی

زرگس ای گل زرگس ہوشنگ عاشور زاده

یونٹ ۵- لہند انار (ہند در کرمان)۔ چہار فصل ہوشنگ مرادی کرمانی

نوٹ۔ نصاب میں شامل تمام کتابوں اور مصنفین کے متعلق تنقیدی سوالات کئے جائیں گے

کتابہای درسی و سفارشی:

۱- نقش های رنگ رنگ، تصحیح از پروفسور آذرمی دخت صفوی، علیکڑھ مسلم پنیور سیٹی

۲- دریای گوهر۔ (جلد اول تا چہارم) محمدی حمیدی، تہران

۳- شاہکارهای نثر فارسی معاصر، تہران

۵- ادبیات معاصر، رشید یاسمی، تہران

۶۔ ادبیات معاصر، دکتر اسمعیل حاکمی، تہران

۷۔ ادبیات نوین ایران، ترجمہ و تدوین یعقوب آژند، چاپ امیر خمیر، تہران

۸۔ تاریخ مشروطیت ایران، حمد کسروی، تہران، ۱۹۳۹ء

۹۔ ایران میں جدید فارسی ادب کے پچاس سال، رضیہ اکبر (۱۹۰۰-۱۹۵۰ء) حیدرآباد، ہندوستان

۱۰۔ Revolution and Creativity, Prof. Azarmi Dukht Safavi & A.W. Azhar, Rupa

Publication, N. Delhi 2004

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ کیمپس

شعبہ فارسی، ایم اے، (فارسی)

Semester-4 سمسٹر - ۴

Modern Persian Literature-Poetry ادبیات فارسی جدید - نظم

Core Course: MAPR403CCT

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰ Internal Assessment: ۳۰ نشانات سمسٹر واری امتحانات: ۷۰

یونٹ ۱- آغاز شعر جدید، خصائص ادبیات شعر جدید، انواع مختلف شعر انقلاب مشروطیت و شعر انقلاب اسلامی، فرق ما بین شعر کلاسیک و شعر جدید -

شعر ۱: بہار مشہدی، ایرج مرزا، پروین اعتصامی، محمد رضا زاده عشقی، فریدون توللی، لاهوتی، عارف قزوینی، علی اکبر دھند، ادیب پیشاوری، اشرف کھیلانی، نیما یوشیج، سہراب سپہری، مہدی اخوان ثالث، فروغ فرخ زاد، نادر نادر پور، احمد شاملو

یونٹ ۲- بہار مشہدی: دماوند

ایرج مرزا: شام دلگیر، فراموش مکن، محبت مادر

پروین اعتصامی: ای گریہ، قلب مجروح،

یونٹ ۳- دھند: وصیت بکو دکان دورہ طلانی

نیما یوشیج: ہنگام کہ گریہ می دھد ساز، گرگ، گل زودرس

فروغ فرخ زاد: دختر و بچار

مہدی اخوان ثالث: سترون

نصر اللہ مردانی: بادہ سبز دعا، ای عاشق بیدار حضور سحر است اس

یونٹ ۵- قیصر امین پور: عزم تصمیم، دو بیٹی، ترانہ بی انجہا

احمد شاملو: عاشقانہ

سہراب سپہری: آب را گل نغمیم

نوٹ - نصاب میں شامل تمام کتابوں اور مصنفین کے متعلق تنقیدی سوالات کئے جائیں گے

کتابهای درسی و سفارشی:

- ۱- نقش‌های رنگ رنگ، تصحیح از پروفسور آذرمی دخت صفوی، علی‌ک‌ده مسلم پنیور سیٹی
- ۲- شعر دوره مشروطیت، منیب الرحمن، مترجم، یعقوب آژند، ۱۳۷۹، تهران
- ۳- از صبا تا نیما، تحسی آریان پور، تهران،
- ۴- سایه شعر نو فارسی، عبدالعلی دست‌غیب، شیراز، ایران
- ۵- تحول شعر فارسی، زین‌العابدین موتمن، تهران
- ۶- تذکره گوهر، (جلد اول تا چهارم) مهدی حمیدی، تهران
- ۷- نقد ادبی، (جلد اول و دوم)، سعید نفیسی، تهران
- ۸- Revolution and Creativity, Prof. Azarmi Dukht Safavi & A.W. Azhar, Rupa
Publication, N. Delhi 2004

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ کمپیس

شعبہ فارسی، ایم اے، (فارسی)

Semester -4

سمسٹر -۴

Persian Manuscriptology

مخطوطہ شناسی

Discipline Specific:MAPR401DST

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

یونٹ -۱- مخطوطہ چیست؟ اہمیت و ارزش مخطوطہ و نوعیت آن، درجہ بندی نسخہ ہای خطی، و تحفظ آن۔

یونٹ -۲- لوازم تحریر؛ از ابتدای تمدنہای قدیم در تمدن ہای مصری، ایرانی و ہندی، ایجاد کاغذ و روشنائی۔

یونٹ -۳- رسم الخط فارسی؛ خط کوفی، خط ثلث، خط نستعلیق، خط تعلیق، خط نسخ، خط شکستہ، خط ہای آرائشی و نمونہ آن۔

یونٹ -۴- اسنادات؛ انواع سندہا، سندہای انتظامی، اداری، متفرق، مخطوطہ خوانی، سند خوانی، نمونہ ہای از نسخہ ہای خطی کتابہا

یونٹ -۵- قواعد فہرست سازی، فہرست نسخہ ہای خطی کتابہا و اسنادہا

(اسکے علاوہ گیسٹ لکچر، متعلقہ فن پر ورکشاپ اور تاریخی مقامات اور میوزیمس کا دورہ بھی داخل نصاب ہے)

کتابہای درسی و سفارشی:

Introduction to Manuscriptology by R.S Shivangusha Murthy.1

۲- کتاب کی تاریخ از شایان احمد

۳- تقدادبی، زرین کوب، تہران

۴- دارالانشاء، زیب حیدر، حیدرآباد

۵- صحیفہ خوشنویساں، مولوی احترام الدین

Moghul Documents by Daud Ashraf, Hyderabad-۶

۷- قواعد فہرست سازی

۸- خط کی کہانی خط کی زبانی

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ کیمپس

شعبہ فارسی، ایم اے، (فارسی)

Semester-4

سمسٹر - ۴

Special Study of Amir Khusrau

بررسی آثار امیر خسرو

Discipline Specific: MAPR403DST

سمسٹرواری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

حیات و افکار

خسرو از حیث غزل گو

خسرو از حیث مثنوی گو

خسرو از حیث مورخ

خسرو از حیث نثر نگار

اسلوب خسرو

نوٹ۔ نصاب میں شامل تمام کتابوں اور مصنفین کے متعلق تنقیدی سوالات کئے جانگے

کتابہای درسی و سفارشی:

۱۔ افضل الفوائد، امیر خسرو، ترجمہ لطیف ملک لاہور ۱۹۶۰ء

۲۔ درر نظامی، مولانا علی جاندار، سالار جنگ میوزیم، حیدرآباد

۳۔ فوائد الفواد، حسن سجزی، نول کشور پریس لکھنؤ ۱۸۸۴ء

۴۔ خیر المجالس، حمید قلندر، خلیق احمد نظامی، علیگڑھ ۱۹۵۹ء

۵۔ سیر العارفین، درویش جمالی، ترجمہ غلام احمد، سراد آباد، ۱۹۰۱ء

۶۔ سیرالاولیاء، سید مبارک کرمانی معروف بہ امیر خرد، اردو ترجمہ غلام احمد بریان، مسلم پریس دہلی ۱۹۳۰ء

۷۔ فتوح السلاطین، عصامی، تصحیح اے ایس اوشا، مدارس ۱۹۴۸ء

۸۔ دیباچہ غرۃ الاحمال، امیر خسرو، یاسین علی دہلوی، مطبع قیصریہ، دہلی

۹۔ صوفی امیر خسرو، شیخ صباح الدین عبد الرحمن، شبلی اکھٹمی، علیگڑھ

۱۰۔ The Life and Time Sheikh Nizamuddin Aulia, K.A Nizami, Idara e Adabiyat

Delhi, 2009

Life and Works of Amir Khusru, Wahid Mirzaa-11

Jahan e Khusru, Faruq Argali-۱۲

Khusrau ka zehri safar, Z. Ansari-۱۳

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ کیمپس

شعبہ فارسی، ایم اے، (فارسی)

Semester-4

سمسٹر - ۴

Special Study of Allama Iqbal

بررسی آثار علامہ اقبال

Discipline Specific: MAPR404DST

سمسٹر واری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

حیات و افکار

اقبال از حیث غزل گو

اقبال از حیث شاعر ملی

اقبال از حیث مثنوی گو

اقبال از حیث شاعر سبک ہندی

اسلوب اقبال در جاوید نامہ

اسلوب اقبال در پیام مشرق

نوٹ۔ نصاب میں شامل تمام کتابوں اور مصنفین کے متعلق تنقیدی سوالات کئے جائیں گے

کتابہای درسی و سفارشی:

۱۔ مرقع اقبال، عبد الرحمان چغتائی، غالب اکومی، دہلی، ۱۹۷۸

۲۔ بانگ درا، چاپ دہلی، ۱۹۵۶

۳۔ انوار اقبال، بشیر احمد ڈار، کراچی، ۱۹۶۷

۴۔ مرقع اقبال، عبد الرحمان چغتائی، غالب اکادمی دہلی، ۱۹۷۸

۵۔ اقبال کی شخصیت اور شاعری، اقبال اکادمی، لاہور، ۱۹۷۴

۶۔ اقبال سناسی، ہنر و اندیشہ محمد اقبال، سید غلام رضا سعیدی، تہران، ۱۹۳۸

۸۔ مکاتیب اقبال، بنام گرامی، کراچی، ۱۹۶۹

۹۔ اقبال ایرانیوں کی نظر میں، کراچی، ۱۹۵۷

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی، لکھنؤ کیمپس

شعبہ فارسی، ایم اے، (فارسی)

Semester-4

سمسٹر - ۴

Special Study of Maulana Azad

بررسی آرد مولانا آزاد

سمسٹرواری امتحانات: ۷۰

Internal Assessment: ۳۰ نشانات

نشانات کی تقسیم: کل نشانات: ۱۰۰

حیات و افکار، اسلوب آزاد

تذکرہ آزاد فارسی، غبار خاطر

فارسی حواشی و تحقیق

فارسی شاعری

مورخ، مفسر اور نقاد

نوٹ۔ نصاب میں شامل تمام کتابوں اور مصنفین کے متعلق تنقیدی سوالات کئے جانگے

کتابہای درسی و سفارشی:

۱۔ حیات ابوالکلام آزاد، عبدالقوی دسنوی، نئی دہلی، ۱۹۷۴ء

۲۔ فکر و نظر، مولانا آزاد نمبر، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، ۱۹۸۹ء

3. India wins Freedom, Abul Kalam Azad

4. Maulana Abul Kalam Azad, Mahadev Desai

